

11/25

irizpena

Energia Berriztagarrien Kanonaren
Erregelamendua onartzen duen
dekretu-proiektuari buruzkoa

Bilbao, 2025eko irailaren 16a

CES
EGAB

Consejo Económico
y Social Vasco

Euskadiko Ekonomia eta Gizarte
Arazoetarako Batzordea

Irizpena 11/25

I.- AURREKARIAK

2025eko irailaren 1ean Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordean Industria, Trantsizio Energetiko eta Jasangarritasun Sailaren idazkia jaso zuen, *“Energia Berriztagarrien Kanonaren Erregelamendua onartzen duen dekretu-proiektuari”* buruzko txostena eskatuz, Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen maiatzaren 17ko 8/2012 Legearen 3.1. artikuluan ezarritakoarekin bat etorritz.

Hizpide dugun arauaren xedea da, 1. artikulua arabera, Trantsizio Energetikoari eta Klima Aldaketari buruzko otsailaren 8ko 1/2024 Legearen VI. Kapitulua, energia berriztagarrien kanonari buruzkoa, erregelamendu bidez garatzea. 1/2024 Lege honen 65. artikulua arabera, Energia Berriztagarrien Kanona zuzeneko zerga bat da, aldizkakoa, izaera estafiskalekoa, erreala eta konpentsaziozkoa, energia berriztagarrien instalazioak zergapetzen dituen, ustiapenean egon edo ez, sortzen dituen eraginengatik, EAEko lurzoru urbanizaezinean ezarrita daudenak.

Jasotako dokumentuaren kopia berehala bidali zitzaion Kontseiluaren Osoko Bilkurako kide guztiei, proposamenak eta iritzia eman zitzaion eta horiek, aldi berean, zegoen Lan Batzordeari helaraz diezazkieten, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen Funtzionamendu Araubidean ezarritakoarekin bat etorritz.

2025eko irailaren 11n Ekonomia Garapenerako Batzordea bildu zen eta, hartutako erabakietan oinarrituta, irizpen-proiektu hau egin zen, Batzordearen Osoko Bilkuran berresteko. Bertan aho batez onartu zen.

II.- EDUKIA

“Energia Berriztagarrien Kanonaren Erregelamendua onartzen duen Dekretu-Proiektua”

izeneko dokumentuak hauexek biltzen ditu: zioen azalpena, 27 artikulua 4 kapituluan antolatuta, bi xedapen gehigarri eta azken xedapen bat.

Zioen azalpenak dioenez, Trantsizio Energetikoari eta Klima Aldaketari buruzko otsailaren 8ko 1/2024 Legeak, VI. kapituluak, trantsizio energetikoari eta klima-alaketari buruzko zeharkako tresnak arautzen ditu, eta horien artean dago Energia Berriztagarrien Kanona.

Kapitulu horren 2. atalak hamaika artikuluan arautzen du Energia Berriztagarrien Kanona, 65etik 75era. 65. artikulua kanonaren xedea eta izaera definitzen ditu, eta honako artikulua hauen interpretazio-jarraitibideak markatzen ditu. Horretarako, kanon honek Euskal Autonomia Erkidegoko lurzoru urbanizaezinean ezarritako energia berriztagarrien instalazioei eragiten die, ustiapenean egon edo ez, eta ezarpen hutsak natura-ingurunean eta lurraldean eragiten dituen eragin eta inpaktu kaltegarriak. Halaber, zuzeneko zerga bat da, aldizkakoa, erreala, izaera estafiskalekoa, bere bilketa Legeak berak definitutako jarduketak garatzeko erabiltzen baita, eta konpentsatzekoa.

Hurrengo artikulua zergaren elementuak taxutzeko dira, eta horietako batzuk erregelamendu-lankidetzara jotzen dute berariaz, haien erregulazioa osatzeko. 70. artikulua kasua da, Kanona eta haren aldaketak kuantifikatzeko beharrezkoak diren datuei, ezaugarriei eta inguruabarrei buruzko deklarazioak aurkezteko moduari, epeari eta lekuari dagokienez, eta, hedaduraz, aldaketa- eta baja-deklarazioei dagokienez, parke eolikoa edo eguzki-parke fotovoltaikoa desegiten denean; eta parke eolikoan eta eguzki-parke fotovoltaikoen erregistroa konfiguratzeko eta mantentzeko egitura eta edukiari eta prozedurei dagokienez;

bai eta zehaztutako zerga-zorraren autolikidazioa eta ordainketa aurkezteko moduari, epeei eta tokiari dagokienez ere.

73. artikulua, bere aldetik, ezartzen du Kanonetik eratorritako diru-sarrerak, kudeaketa-gastuak kendu ondoren, energia berriztagarrien instalazioek eragiten dieten Euskal Autonomia Erkidegoko eremuetan erabiliko direla, erregelamendu bidez ezarritakoaren arabera, ingurumena kontserbatzeko, berrezartzeko eta lehengoratzeko, bai eta, bestalde, energiaren erabilera arrazionala bultzatzeko eta sustatzeko, energia-baliabide berriztagarrien aprobetxamenduaren eraginkortasuna handitzeko, lurraldea klima-aldaketaren ondorioetara egokitzeko, natura-ondarea kontserbatzeko eta baliabide naturalen aisialdiko eta hezkuntzako erabilerarako ere. Eta, azkenik, 75. artikulua dio Kanonaren kudeaketaz arduratuko den organoa dekretu bidez zehaztuko dela, Eusko Jaurlaritzako energia eta klima-aldaketa eta ogasuna arloetan eskumena duten sailek batera proposatuta.

Eta, lehen aipatutako helburuetara zuzenduta, kontsultatzen zaigun dekretu-proiektuak honako **xedapen-gorputz** hau du:

I. KAP. XEDAPEN OROKORRAK

1. Art. Xedea
2. Art. Energia Berriztagarrien Kanona
3. Art. Salbuespenak
4. Art. Lotutako pertsonak edo erakundeak
5. Art. Berrikuspena
6. Art. Aplikatu beharreko araudia

II. KAP. ENERGIA BERRIZTAGARRIEN KANONAREN KUDEAKETA

1. ATALA. ARAU KOMUNAK

7. Art. Kudeaketa-organoa
8. Art. Energia Berriztagarrien instalazioak
9. Art. Prozedura elektronikoa
10. Art. Behin-behineko ebzpenak
11. Art. Ereduak
12. Art. Berdintasuna, hizkuntza-normalizazioa eta datu pertsonalen babesa

2. ATALA. ENERGIA BERRIZTAGARRIEN KANONAREN LIKIDAZIOA ETA ORDAINKETA

13. Art. Autolikidazioak
14. Art. Instalazio-taldea
15. Art. Behin-behineko likidazioak

16. Art. Autolikidazio-proposamena

17. Art. Ordainketa

III. KAP. EUSKADIKO PARKE EOLIKOEN ETA FOTOVOLTAIKOEN ERREGISTROA

18. Art. Egitura eta edukia

19. Art. Inskripzioa eta mantentze-lanak

20. Art. Ikuskapena, ziurtapena eta egiaztapena

21. Art. Sarbidea

IV. KAP. ENERGIA BERRIZTAGARRIEN KANONAREN DIRU-SARRERREN XEDEA

22. Art. Jarduerak

23. Art. Ingurumena kontserbatzea, birjartzea eta lehengoratzea

24. Art. Energia-eraginkortasuna hobetzea eta energia berriztagaiak bultzatzea

25. Art. Lurraldea klima-alaketaren ondorioetarako egokitzea, natura-ondarea zaintzea eta natura-baliabideak jolaserako eta hezkuntzarako erabiltzea

26. Art. Kudeaketa-teknikak

27. Art. Kudeaketa

III.- GOGOETA OROKORRAK

“Energia Berriztagarrien Kanonaren Erregelamendua onesten duen Dekretu-proiektua” aurkeztu zaigu azter dezagun, Energia-trantsizioaren eta klima-alaketaren otsailaren 8ko 1/2024 Legearen erregelamendu-garapenerako aginduari erantzuten diona, artikuluetan jasotzen den energia berriztagarrien kanonari dagokionez.

Uste dugu erregelamendu-garapen hori **beharrezko urratsa** dela 1/2024 Legearen aplikazioari ziurtasuna eta segurtasun juridikoa emateko, eta, beraz, **positibotzat jotzen dugu**.

Dekretuak **argitasun eta segurtasun juridikoa** ematen dizkio kanonaren aplikazioari, eta apustu hori, besteak beste, autolikidazio-sistemaren erregulazioan eta Parke Eoliko eta Fotovoltaikoen Erregistroaren sorreran ikusten da. Elementu horiek orain arte ez dira arautegiaren ikuspegitik garatu, eta funtsezkoak dira kudeaketa eraginkorra bermatzeko. Era berean, izapideen kudeaketa elektroniko eskusiboaren aldeko hautua aurrerapena da administrazioa modernizatzeari, efizientziari eta sinplifikazioari dagokienez.

Bestalde, Dekretuak koherentziaz gauzatzen du kanonaren **helburu finalista**, eta ziurtatzen du bildutako dirua hurrengo jardueretara bideratuko dela: natura kontserbatzera, energia-efizientziara eta klima-alaketara egokitzeko jardueretara, bai ukitutako eremuetan, bai Euskal Autonomia Erkidegoko gainerako eremuetan.

...

Balorazio orokor hori alde batera utzi gabe, Dekretuaren edukia **hobetzeko zenbait iradokizun eta gai** planteatu nahi ditugu:

1. Legegintza-teknika

Gure ustez, arau honek irakurketa ulergarriagoa eskainiko luke eta ukitutako edozein pertsona edo erakunderi bere edukiaren interpretazioa erraztuko lioke, bere testuak 1/2024 Legearen **funtsezko manu** jakin batzuk esplizituki txertatuko balitu, bereziki 65. artikulua (Kanonaren xedea eta izaera), 66. artikulua (Zerga-egitatea) eta 73. artikulua (Kanonaren xedea) edukiak.

Arrazoi nagusia da arauaren azken hartzaileak ez duela nahitaez ezagutza juridiko espezializaturik, eta, beraz, gomendagarria da bere eskubideak eta betebeharrak erraz identifikatu ahal izatea arau-multzo bakar bat irakurritik, kanonaren irismena interpretatzeko 1/2024 Legea jo beharrik gabe.

Hori bereziki beharrezkoa da 22. artikulua (zeinaren edukia Legearen 73. artikulutik datorren) behar bezala interpretatzeko, Dekretuaren ardatz nagusia baita, eta horren inguruan arituko gara jarraian.

2. Kanonetik datozen funtsen xedea (22. artikulua eta hurrengoak)

22.1. artikulua honako hau xedatzen da: *“Energia berriztagarrien kanonetik eratorritako diru-sarrerak, kudeaketa-kostuak kendu ondoren, bi jarduera-motatarat bideratuko dira:*

a) Energia berriztagarrien instalazioek eragiten dieten Euskal Autonomia Erkidegoko eremuetan garatu beharreko ingurumena zaintzekoak, berrezartzekoak eta lehengoratzekoak.

b) Energiaren zentzuzko erabilera bultzatzekoak eta sustatzekoak, energia-baliabide berriztagarrien aprobetxamenduan efizientzia areagotzeko, lurraldea klima-aldaketaren ondorioetara egokitze, natura-ondarea kontserbatzeko eta natura-baliabideak aisialdirako eta hezkuntzarako erabiltzeko”.

Artikulu honi dagokionez, honako gogoeta hauek adierazi nahi ditugu:

- Aldez aurretik adierazi nahi dugu, hobeto ulertzeko, komeniko litzatekeela xedapen horrek **hiru jarduketa-mota** bereiztea, b) apartatua bitan bereiziz: alde batetik, erabilera arrazionala sustatzea, eta bestetik, lurraldea egokitzea, ondorengo artikuluek hala bereizten baitute (24. eta 25. artikulua).
- Lehenik eta behin, beharrezkotzat jotzen dugu **“kudeaketa-kostuei”** buruzko aipamena argitzea, espedientearekin batera doan memoria ekonomikoan ez baitirudi kostu horiek jasotzen direnik¹.
- a) apartatuaren formulazioaren aurrean, zalantza sortzen zaigu energia berriztagarrien instalazioak ezartzeak eremu jakin batean **“eragina”** duela pentsatzeko erabili beharreko **irizpideei** buruz. Beharrezkoa da Dekretuak berak zehaztea, orientazio gisa behintzat, zein parametro edo erreferentzia erabiliko diren ukitutako lurraldeak mugatzeko, hala xedatzen baitu 1/2024 Legearen 73. artikulua, eta, zalantzarik gabe, erreferentziatzen hartu beharko lirateke 1/2024 Legearen 66. artikuluan aipatzen diren **“...ikusizko eta ingurumeneko afekzio eta inpaktu kaltegarriak...”**.

¹ Memoria ekonomikoak honela dio: *“Kanonaren kudeaketa Industria, Trantsizio Energetiko eta Jasangarritasun Saileko langile propioekin egingo da; beraz, ez da gastu gehigarriarik egongo langileen arloan. Egin beharreko gastu bakarra kanon hori kontrolatu eta kudeatzeko aplikazio informatikoa garatzea izango da. Gastu hori egiteko, Zerbitzu Zuzendaritzak horretarako dituen kredituak ditu; beraz, ez dago gastu gehigarriarik egin beharrik.”*

- Gure ustez, kanonetik datozen baliabideak dituzten jarduketak **ukitutako eremuetan** garatu beharko lirateke **lehentasunez**, baita 1.b) apartatuan jasotzen diren erabilera arrazionala sustatzeko eta lurraldea egokitzeko jardueren kasuan ere (ez dute lehentasunik ezartzen lurraldeari dagokionez).

Izan ere, araudi horrek zehatzagoa izan beharko luke bilketak energia berriztagarrien instalazioek ukitutako lurraldeetako biztanleentzat onurak ekar ditzan apustu egitean, trantsizio ekologikoaren, etxebizitzaren eta eraikinen birgaitze energetikoaren, autokontsumoaren eta behar sozialen estalduraren aukerak eta onurak indartuz.

Nolanahi ere, uste dugu lehentasuna eman beharko litzaiokeela funts horiek **berrezartzeko eta lehengoratzeko** jardueretara bideratzeari (a apartatuan jasotakoak)²; b) apartatuan jasotako ekimenak, berriz, EAEko Aurrekontu Orokorretako beste partida batzuen bidez finantzatu ahal izango lirateke.

IV.- GOGOETA BEREZIAK

3. artikulua. Salbuespenak

Adierazi behar da, lehenik eta behin, artikulua hau behar bezala interpretatzeko beharrezkoa dela kanonaren zerga-egitatea aldeztu aurretik definitzea, 1/2024 Legea (66. artikulura) jo beharrik gabe.

Bigarrenik, proposatutako testuan nolabaiteko arau-erreduzantzia ikusten dugu. 2. apartatuak salbuespenaren salbuespen bat jasotzen du, eta badirudi 1. apartatuan aurreikusitako kasu bera hartzen duela.

Illo horretan, iradokitzen dugu 1. apartatua berrikustea eta, hala badagokio, errepikakorra izateagatik kentzea eta 2. apartatuari eustea.

18. artikulua. Euskadiko Parke Eoliko eta Fotovoltaikoen Erregistroaren egitura eta edukia

Komenigarritzat jotzen dugu erregistro honetan berariaz jasotzea aurrez egindako **ingurumen-inpaktuaren txostenaren** alderdirik garrantzitsuenak.

23. artikulua. Ingurumena zaintzea, berrezartzea eta lehengorartzea

Egiaztatu ahal izan dugunez, ezaugarri horiek dituen dekretu batek gehiegizko zehaztapenik lortu ezin badu ere, artikulua honetan nahiz 25. artikuluan (lurraldea klima-aldaketaren ondorioetara egokitzea, eta natura-ondarea kontserbatzea eta natura-baliabideak aisialdirako eta hezkuntzarako erabiltzea) jasotako jarduerak **generiko samarrak dira formulazioan**, eta geure buruari galdetzen diogu ez ote litzatekeen gomendagarria, orientazio gisa soilik, testuak tartean dauden eragileentzako erreferentzia gisa balio dezakeen balizko neurrien zerrenda bat jasotzea.

² Batez ere, kontuan izanik Memoria Ekonomikoak berak benetan kalkulatzeko duela diru-bilketaren bolumena oso txikia dela, eta dokumentuan bertan "hondar" gisa kalifikatzen dela.

Bigarrenik, artikulua honetan jasotako ekimenei honako hauek **gehitzea** iradokitzen dugu:

- Ingurumena lehengoratzeko programak energia berriztagarrien instalazioek ukitutako inguruneetan
- Habitat naturalak birlandatzeko eta lehengoratzeko jarduerak

24. artikulua. Energia-efizientzia hobetzea eta energia berriztagarriak bultzatzea

Artikulu honek energia-efizientzia hobetzeko eta energia berriztagarriak bultzatzeko jarduerak arautzen ditu, batez ere sektore publikoari, herritarrei eta energia-komunitateei zuzendutako neurriekin.

Aurreikusitako neurriez gain, egokia izan daiteke energia berriztagarrien instalazioen sustatzaileek jasagarritasun energetikoan **ikerketa, garapena eta berrikuntza (I+G+b) sustatzeko** beste neurri batzuk ere sartzea, trantsizio energetikoaren funtsezko eragileak diren aldetik.

Ilido horretan, honako ekimen hauek **gehitzea** iradokitzen dugu:

- Berrikuntzara eta I+G bideratutako programak teknologia berriztagarrietan eta energia-efizientzian
- Instalazioen operazio- eta mantentze-lanekin lotutako prestakuntza eta gaikuntza profesionaleko ekimenak
- Industria-efizientzia hobetzeko eta soluzio teknologiko aurreratuak ezartzeko laguntzak

Era berean, beste ekimen batzuk **sartzea** proposatzen da, hala nola:

- Autokontsumorako laguntza
- Industria-proiektuak mantentzea eta garatzea
- Energia biltegiratzeko sistemak garatzea
- Abeltzaintza- edo arrantza-sektorearekin bateragarri egiteko proiektuak
- Tokiko gizarte- edo ingurumen-azpiegituri laguntzea
- Mugikortasun jasagarria landa-eremuan
- Landa-eremuan biztanleria finkatzea

25. artikulua. Lurraldea klima-aldaketaren ondorioetara egokitzea, natura-ondarea kontserbatzea eta natura-baliabideak aisialdirako eta hezkuntzarako erabiltzea

Berresten dugu Dekretu-proiektuaren 23. artikuluari buruz azaldutakoa, eta proposatzen dugun zerrendan honako jarduketak hauek **sartzea** iradokitzen dugu:

- Baliabideen erabilera jasagarriari lotutako ingurumen-hezkuntzako eta herritarrek sentsibilizatzeko ekimenak
- Azpiegiturak muturreko fenomeno klimatikoetara egokitzeko proiektuak

V.- ONDORIOAK

Euskadiko EGABk egokitzen du *“Energia Berriztagarrien Kanonaren Erregelamendua onartzen duen Dekretu-Proiektua”* izapidetzea, organo horrek egin dituen gogoetekin.

Bilbon, 2025eko irailaren 16an

OE Presidentea

Javier Muñecas Herreras

Idazkari Nagusia

Izaskun Astondoa Sarria